

Narva Linnavolikogu __.__.2019. a

määruse nr __ lisa

NARVA KULTUURI- STRATEEGIA 2030

SISSEJUHATUS

Narva kultuuristrateegia 2030 on jätk Narva linna kultuuri ja spordi arengukavale aastateks 2015-2022. Kultuuristrateegia koostamise algatas Narva Linnavolikogu. Strateegia koostamisel on kolm peamist põhjust:

- (1) seni kehtinud arengukava periood hakkab lõppema ja linn soovib leppida kokku valdkonna arendamise pikemas vaates;
- (2) senine arengukava keskendub kitsamalt kultuuri- ja sporditegevuse korraldamisele linnas, uus strateegia käsitleb kultuuri, loovuse ja tervislike eluviiside seoseid teiste linnaelu valdkondadega laiemalt, sh haridus, majandus, sotsiaalvaldkond, turism jm;
- (3) Narva linn on kandideerib 2024. a Euroopa kultuuripealinnaks, mistõttu on oluline siduda linna arengueesmärgid tihedalt kultuuripealinnaks kandideerimise eesmärkidega.

Kultuuristrateegia sisaldab nii kultuuri ja loovuse toetamist selle eri väljendusvormides kui ka spordi- ja liikumisharrastuse valdkonna korraldamist.

Kultuuristrateegia koostamine toimub paralleelselt kultuuripealinna taotluse ettevalmistamisega. Selleks on läbi viidud mitmeid kaasamisüritusi, arutelusid ja seminare, strateegia oli avalikustatud linna kodulehel arvamuste avaldamiseks.

Strateegia üldine raamistik valmis oktoobris 2018 koos kultuuripealinna eeltaotlusega. Strateegia täiendatud versioon on kooskõlas kultuuripealinna põhitaotluse ettevalmistamise protsessiga, tagatud kooskõla taotluses toodud ülesannete ja linna kultuuristrateegia vahel.

Strateegiadokumendi koostamist koordineeris Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakond, koostamisse olid kaasatud linnavolikogu koos eri komisjonidega, linnavalitsuse osakonnad, linna hallatavad kultuuri- ja spordiasutused, munitsipaalhuvikoolid, SA Narva Muuseum, Tartu Ülikooli Narva Kolledž, kultuuri- ja spordivaldkonna organisatsioonid ning kõik huvitatud osapooled.

VISIOON 2030

Narvas on kultuuri, loovust, ettevõtlikkust ja tervislikke eluviise väärtustav inimese- ja loodussõbralik elukeskkond. Narva on unikaalne kultuuride kohtumisaik, kus mitmekesisust nähakse tugevusena. Narvakad on aktiivsed kultuuritegijad ja kultuurist osasaajad. Kultuur, loovus ja ettevõtlikkus on Narva arengu mootoriks, et olla linnana uuenduslik, atraktiivne ja konkurentsivõimeline. Piirilinnana on Narva kultuurielu avatud ja rahvusvaheline.

ALUSPÕHIMÕTTED

Narva linn juhindub strateegia elluviimisel viiest aluspõhimõttest:

ambitsioonikus • kogukondlikkus
uuenduslikkus • terviklikkus • avatus

Ambitsioonikus tähendab, et Narva ees seisvate suurte väljakutsete lahendamiseks on vaja julgeid mõtteid ja suuri tegusid. Narva võib olla küll maailma mõistes väikelinn, kuid miski ei takista meil märgimast võrdsetena kaasa suuremas kaalukategoorias.

Kogukondlikkus tähendab, et Narva hindab ennekõike oma inimesi ja nende potentsiaali linna paremaks muutmisel. Väärtustame kogukonnale olulisi traditsioone. Soovime Narvast kujundada linna, mis oleks sõbralik, turvaline ja täis positiivset energiat.

Uuenduslikkus tähendab, et traditsiooniliste ja äraproovitud lahenduste kõrval on Narva avatud uutele ideedele ja algatustele. Hindame ja toetame inimeste algatusvõimet ja ettevõtlikkust. Soovime luua keskkonda, mis soodustab innovaatilisi lahendusi ja aitab pakkuda loovuse, ettevõtluse ja tehnoloogia kaasabil jätkusuutlikke alternatiive vananenud majandusmudelitele.

Terviklikkus tähendab, et Narvas ei nähta kultuuri ja sporti eraldiseisvatena muudest eluvaldkondadest, vaid hinnatakse nende võimet luua lisaväärtust nii hariduses, sotsiaalelus, ettevõtluses, turismis kui keskkonnahoius.

Avatus tähendab, et Narvas hinnatakse koostööd, sest vaid üheskoos on võimalik saavutada suuri eesmärke. Teeme koostööd oma naabritega Virumaal, aga ka teiste linnadega üle Eesti ja välismaal. Oleme avatud uutele algatusele ja talentidele mujalt maailmast, et teha Narvat paremaks. Narva kultuurielu rikastavad tihedad rahvusvahelised kontaktid.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

Narva kultuuristrateegia visiooni elluviimiseks on püstitatud järgmised strateegilised eesmärgid:

- 1. Narvas on mitmekülgne, aktiivne ja kaasav kultuurielu, mis väärtustab nii traditsioone kui ka uuenduslikkust ning mis tugineb tugevale kogukonnale.**
- 2. Narvas on head tingimused nii rahvaspordi kui ka saavutusspordiga tegelemiseks.**
- 3. Narvas on soodne pinnas uuenduslike ja loovatel lahendustel põhinevate ettevõtete ja algatuste arenguks, linnaruum toetab loovust, tervislikke eluviise ja ökoloogilist tasakaalu.**
- 4. Narva on hinnatud ja tunnustatud sihtkoht nii sise- kui ka väliskülalistele.**
- 5. Narva kultuurielu on avatud ja rahvusvaheline ning see põhineb tugeval koostöövõrgustikul.**

OLULISEMAD TEGEVUSSUUNAD

- 1. NARVAS ON MITMEKÜLGNE, AKTIIVNE JA KAASAV KULTUURIELU, MIS VÄÄRTUSTAB NII TRADITSIOONE KUI KA UUENDUSLIKKUST NING MIS TUGINEB TUGEVALE KOGUKONNALE.**

Narvas on juba täna väga rikkalik ja mitmekesine kultuurielu, seda saab linnaelanikele ja külalistele veelgi rohkem tutvustada. Tähtis on võrdsete võimaluste loomine kultuuri- ja spordielust osasaamiseks sõltumata inimeste vanusest, soost, majanduslikest võimalustest, erivajadusest või muudest erisustest. Olulisel kohal on kultuuritegijate kui selles osalejate järelkasv, seepärast pakume lastele ja noortele igakülgseid võimalusi huvihariduseks ja -tegevuseks. Narva kultuurielu arendamiseks tuleb luua tegijatele soodne keskkond nii tegevuste toetamise, füüsilise keskkonna parandamise kui vajalike vahendite soetamise abil. Olulisel kohal on linna hallatavate kultuuriasutuste ja linnas tegutsevate kultuuriorganisatsioonide jätkuv toetamine. Kultuuri ei tehta ainult kontserdisaalides ega galeriides, seega on oluline toetada ka uusi kultuurinähtusi ja kodanikualgatusi.

Narva kultuurimaastikul väärtustatakse algatusvõimet ja ettevõtlikkust, erasektori poolt loodud kultuurielule luuakse võrdsed tingimused linna initsiatiividega. Vajalik on saavutada tasakaal suursündmuste ja väikeste projektide vahel, samuti kohalike inimeste poolt korraldatud tegevuste ja väljapoolt linna tulevate algatuste vahel, sest see kõik toetab aktiivsemat ja mitmekülgsemat kultuuripilti. Kvaliteetsete kultuurisündmuste ja -projektide elluviimine eeldab professionaalset korraldust ja tugevat koostöövõrgustikku. Tähtsal kohal on kultuurikorraldajate kompetentside tõstmine projektijuhtimisest ja publiku kaasamisest ning arendamisest.

Tugeva linna alus on tugevad kogukonnad, aktiivsed ja ühtehoidvad inimesed. Linna ülesanne ei ole teha kõike oma kodanike eest, vaid luua tingimused omaalgatuseks ja toetada igati altpoolt tulevat initsiatiivi. Narva soovib olla avatud ja kaasav linn, kus linnakodanikud tunnevad end osana otsustusprotsessist. Kultuuri- ja sporditegevuse korraldus ei toimu ainult läbi linna hallatavate asutuste, vaid samuti läbi kolmanda sektori organisatsioonide. Väga oluline on toetada rohujuuretasandi algatusi, et narvakad räägiksid senisest veelgi aktiivsemalt kaasa linnaelu kujundamisel. Linn küsib inimestelt arvamusi ja ideid, kaasates neid suuremate algatuste korraldamisel ning innustades vabatahtlikkust suursündmuste läbiviimisel.

Meetmed ja olulisemad tegevused:

1.1. Narva kultuuriasutuste ja organisatsioonide tegevuse toetamine ja vajalike tingimuste loomine.

- 1.1.1. Linna kultuuriasutuste tegevuste rahastamine ja investeringute elluviimine, kultuuri- ja spordivaldkonna töötajate vääriline tasustamine.
- 1.1.2. Linnaürituste ning üleriigilise ja rahvusvahelise kandepinnaga Narva maineürituste toetamine ning tähtsatel välisüritustel osalemine.
- 1.1.3. Rahvakultuuriseltside tegevuse toetamine ja kultuurilise mitmekesisuse väärtustamine.
- 1.1.4. Nii linna kui erasektori kultuurikorraldajate ja -juhtide oskuste ja teadmiste arendamine.

1.2. Kultuuripärandi toetamine ja linna ajaloo tutvustamine

- 1.2.1. Narva piirkonna rikkaliku kultuuripärandi toetamine ja tutvustamine
- 1.2.2. Narva kandi kultuurilis-ajaloolise keskkonna aktualiseerimine, säilitamine ja arendamine.

1.3. Eraalgatusliku kultuuritegevuse toetamine ja elanike kaasamine otsustusprotsessidesse.

- 1.3.1. Kodanikualgatuse ja kolmanda sektori organisatsioonide tegevuse igakülgne toetamine kultuuri- ja spordielu eestvedamisel.
- 1.3.2. Elanike teavitamine ja kaasamine kultuuri- ja spordivaldkonda puudutavatesse otsustusprotsessidesse.
- 1.3.3. Vabatahtlikkuse toetamine ja võimaluste loomine huviliste kaasamiseks linna suursündmuste korraldamisel ja asutuste tegevusse panustamisel.
- 1.3.4. Kaasava eelarve koostamise põhimõtte rakendamine Narvas.

1.4. Huvihariduse ja -tegevuse toetamine.

- 1.4.1. Lastele ja noortele huvihariduse ja -tegevuse võimaluste pakkumine.

1.5. Euroopa kultuuripealinnaks kandideerimine.

- 1.5.1. Euroopa kultuuripealinnaks 2024 kandideerimine ja kõrgetasemelise kultuuriprogrammi ning arendustegevuste elluviimine.
- 1.5.2. Kultuuriasutuste, -organisatsioonide ja -professionaalide vahel võrgustike loomine teiste Eesti ja välismaa partneritega.

Eesmärgi täitmise mõõdikud 2025:

- Kultuurisündmuste arv ja mitmekesisus (sündmuste arvu kasv 50% võrreldes 2018)
- Kultuuris osalevate inimeste arv, sh nii kultuuritegijad kui ka külastajad (kultuuris osalemise uuring, 30% kasv võrreldes 2019)
- Huvihariduses osalevate laste ja noorte arv (huvihariduses täidetud õppekohad moodustavad vähemalt 85% õppekohtade üldarvust)

- Kultuurijuhtidele ja -korraldajatele läbi viidud koolitused ja arendustegevused
- Otsustusprotsesside läbipaistvus ja kaasamisprotsess (100% linna kultuurivaldkonna strateegilistest algatustest läbivad avalikustamise ja kaasamise ringi)
- Omaalgatuslike projektide osakaal linna toetustest (toetus eraalgatuslikele projektidele kahekordistub võrreldes 2018)
- Vabatahtlike kaasamine suursündmuste korraldamisel (vabatahtlike arv kahekordistub võrreldes 2019)
- Kultuurilis-ajaloolise keskkonna säilitamise ja arendamise valdkonnas "tegevuse toote" loomine, mis on tähtis Narvas, regioonis, sellest väljaspool, sh välismaal.

2. NARVAS ON HEAD TINGIMUSED NII RAHVASPORTI KUI KA SAAVUTUSSPORDIGA TEGELEMISEKS.

Narva on ajalooliselt tuntud spordilinnana, siit on pärit palju edukaid sportlasi. Narvas tuleb luua veelgi paremad tingimused selleks, et linlastel oleks kõik tingimused liikumisharrastuseks ja sporditegevuseks. Linn toetab sportimisvõimalusi (sh invaspordi ja koolispordi arendamine), sporditaristu arendamist, kergliiklusteede uuendamist ja rajamist liikumiseks ja rattasõiduks, spordivõistluste ja -sündmuste korraldamist jpm. Sporditegevus linnas tugineb tugevatel spordikoolidel ja spordiklubidel, mille tegevust linn toetab. On oluline, et Narvas ei jääks ükski andekas tulevikutalent tähelepanuta ning neile oleks tagatud võimalused oma potentsiaali realiseerimiseks.

Meetmed ja olulisemad tegevused:

2.1. Spordivaldkonna taristu arendamine.

- 2.1.1. Kaasaegsete ja mitmekülgsede sportimis- ja liikumisharrastusvõimaluste loomine, sh olemasoleva taristu uuendamine ja uute sportimisvõimaluste rajamine.
- 2.1.2. Avalikus kasutuses oleva sporditaristu, sh staadionide, saalide, ujulate ja võimlate kasutamine efektiivselt, sh koolide sportimisvõimaluste kasutamine pärast tunde.

2.2. Sporditegevuse toetamine.

- 2.2.1. Tervisespordi arendamine, liikumisharrastuse võimaluste loomine ja rahvaspordiürituste korraldamise toetamine.
- 2.2.2. Erinevatele sihtrühmadele spordiga tegelemise võimaluste tagamine, sh spordiveteranide tegevuse ja võistlustest osavõtu toetamine ning erivajadustega inimestele sportimisvõimaluste loomine ja süsteemsete lahenduste väljatöötamine.
- 2.2.3. Spordivaldkonna juhtide oskuste ja teadmiste arendamine ning võrgustike loomine teiste Eesti ja välismaa organisatsioonidega.

2.3. Noortespordi arendamine.

- 2.3.1. Spordikoolide ja spordiklubide tegevuse toetamine.
- 2.3.2. Noortespordi süsteemi arendamine tulevikutalentide potentsiaali rakendamiseks.

Eesmärgi täitmise mõõdikud 2025:

- Spordiklubides ja -koolides osalevate inimeste arv (kasv 10% võrreldes 2018)

- Rahvaspordisündmuste ja nendel osalejate arv (kasv 20% võrreldes 2018)
- Spordijuhtidele läbiviidud koolitused ja arendustegevused
- Sporditaristu vastavust tänapäevasetele nõuetele (vastavalt investeeringute kavale)

3. NARVAS ON SOODNE PINNAS UUENDUSLIKE JA LOOVATEL LAHENDUSTEL PÕHINEVATE ETTEVÕTETE JA ALGATUSTE ARENGUKS, LINNARUUM TOETAB LOOVUST, TERVISLIKKE ELUVIISE JA ÖKOLOOGILIST TASAKAALU.

Loomemajandus on Eestis ja maailmas ühe olulisem majandusharu. Ainuüksi Eestis on loomemajandussektoris hõivatud 4,8% töötajatest, valdkonnas tegutseb 11,6% kõikidest registreeritud ettevõtetest, kokku moodustab sektor 2,8% sisemajanduse kogutoodangust. Narva ja kogu Ida-Virumaa majandus on senini põhinenud vananevatel ja ressursimahukatel tööstusharudel, mistõttu on alternatiivsete innovaatiliste tegevussuundade leidmine võtmetähtsusega. Narva ambitsioon on kujuneda regionaalseks loomemajanduse keskuseks, kus on kõrge loovate ettevõtete osakaal, mis teevad aktiivselt koostööd teiste sektori ettevõtetega uute ja kõrgema lisaväärtusega toodete ja teenuste arendamisel.

Loov linn tähendab loovust, kultuuri ja liikumist soodustavat keskkonda. See on inimkeskne linnaruum, kus tähtsal kohal on jalakäia mugavus ja turvalisus, rohealade olemasolu, ajaveetmiskohtade ja vabaõhuürituste toimumispaikade rohkus ja mitmekesisus, jalgrattateede ja muude kergliiklusteede võrk. Linna üldplaneering peab toetama kultuuristrateegias toodud eesmärke. Kuna loomeinimestele ja alustavatele ettevõtjatele on oluline inspireeriv ja soodne tegevuspind, siis soodustab linn igati vanade ja tühjalt seisvate hoonete kasutuselevõttu loomekeskustena, mis omakorda toetab ümbritseva piirkonna arengut.

Meetmed ja olulisemad tegevused:

3.1. Loomemajanduse arendamine.

- 3.1.1. Loomemajandusealase teadlikkuse tõstmine noorte, loovisikute ja teiste valdkondade ettevõtjate hulgas.
- 3.1.2. Loomemajanduse majandusliku potentsiaali kaardistamine Narvas.
- 3.1.3. Loomeettevõtluse propageerimine läbi häkatonide, töötubade ja koolituste korraldamise ja toetamise.
- 3.1.4. Loomeettevõtete arengu toetamine läbi inkubatsioonivõimaluste, rahvusvahelistumise ja koolitusprogrammide toetamise.
- 3.1.5. Rahvusvaheliste filmiprojektide Narvasse tuleku soodustamine ja liitumine Viru Filmifondiga.
- 3.1.6. Uute tehnoloogiate, digitaalsete võimaluste ja multimeedia kasutuse soodustamine loovtegevuse konkurentsieelise suurendamiseks.

3.2. Linnaruumi arendamine.

- 3.2.1. Linna üldplaneeringus kultuuri, loomemajanduse ja spordivaldkonna vajadustega igakülgne arvestamine.

- 3.2.2. Peresõbraliku ja rohelist elukeskkonda toetava taristu arendamine, sh jalgrattateede, rohealade, vabaõhuürituste läbiviimise kohtade, avalike istumis- ja sportimisalade rajamine ja korrashoid.
- 3.2.3. Vanade ja tühjana seisvate tööstus- ja militaarhoonete kohandamine võimalikeks loomakeskusteks, residentuurideks, koostöötamise paikadeks või teisteks tegevuskeskusteks.
- 3.2.4. Avaliku ruumi rikastamine kunstiga.
- 3.2.5. Koostöös eraomanike ja korteriühistutega kortermajade heakorra ja väljanägemise parandamine linnaruumi üldilme kaasajastamiseks.
- 3.2.6. Kultuuriobjektid on ligipääsetavad erivajadustega inimestele.

Eesmärgi täitmise moodsikud 2025:

- Loomemajanduses tegutsevate töötajate ja ettevõtete arv (algtase määratletakse kaardistusega, ettevõtete arvu kasv 20% võrreldes 2018. a)
- Loomemajanduse ja teiste valdkondade ettevõtete koostööprojektide arv (vähemalt 20 projekti)
- Tervislikke eluviise ja sportimisvõimalusi toetava taristu mahud (vastavalt investeeringukavale)
- Kultuuri ja loovust soodustavad avaliku ruumi lahendused (vastavalt investeeringukavale)

4. NARVA ON HINNATUD JA TUNNUSTATUD SIHTKOHT NII SISE- KUI KA VÄLISKÜLALISTELE.

Turistide arv Narvas on viimastel aastatel jõudsalt kasvanud, kuid kasvuruumi on veel palju. Töötame selle nimel, et Narval oleks mitte ainult Eestis, vaid kogu Euroopas positiivne ja külalislahke kuvand. Narva on ajalooliselt palju kannatanud, aga meil on seetõttu jagada maailmaga kordumatuid lugusid, mis kõnetavad inimesi kaugelt ja lähemalt. Narva koos oma naabruskonnaga suudab pakkuda külalistele igas vanuses rohkelt avastamisrõõmu, põnevust, nostalgiat. Narval on võime igal sammul positiivselt üllatada. Küll aga peab Narvas tõusma turismiteenuste pakkujate arv ja kvaliteet, et pakkuda külalistele meeldejäädavat kogemust. Samuti peame seisma selle eest, et transpordiühendused oleksid võimalikult mugavad. Peagi on võimalik Ülemistelt Narva sõita rongiga alla 2h, lisaks ühendused teiste Eesti ja Venemaa linnadega. Euroopa kultuuripealinnaks kandideerimine aitab kaasa Narva laiemale tutvustamisele kogu Euroopas.

Meetmed ja olulisemad tegevused:

4.1. Turismiteenuste arendamine.

- 4.1.1. Koostöös Ida-Viru Ettevõtluskeskusega Ida-Viru Turismiklastris osalemine ning Narva turismitoodete ja teenuste arendamine.
- 4.1.2. Koostöös turismiteenuste pakkujatega Narvas ja naabruses soodustada majutus- ja toitlustuskohtade arvu kasvu ning turismivaldkonnas teenusekvaliteedi paranemist
- 4.1.3. Koostöös kultuuriasutuste ja kultuurisündmuste korraldajatega siduda Narva kultuuritegevused ja maineüritused tõhusamalt linna tutvustamisega Eestis ja rahvusvaheliselt.

4.2. Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste elluviimine

- 4.2.1. Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste elluviimine Narva linna maine tõstmiseks ning selleks vajalike uuringute läbiviimine.
- 4.2.2. Euroopa kultuuripealinna kandidaadina ja valituks osutudes kultuuripealinnana üleeuroopalise turundus- ja kommunikatsiooni elluviimine tiitliga kaasneva turismipotentsiaali maksimaalseks kasutamiseks.

Eesmärgi täitmise moodsikud 2025:

- Turistide ja ööbimiste arv (turistide arvu tõus 30% võrreldes 2018. a)
- Majutus- ja toitlustuskohtade arv linnas (majutuskohtade, sh. kodumajutus arvu kasv 50% võrreldes 2018. a)
- Meediakajastuste arv rahvusvahelises meedias (vastavalt meediamonitooringu tulemustele)
- Küllastajate rahulolu turismitoodete ja -teenustega (vähemalt 75% maksimumhindest)

5. NARVA KULTUURIELU ON AVATUD JA RAHVUSVAHELINE NING SEE PÕHINEB TUGEVAL KOOSTÖÖVÕRGUSTIKUL.

Narva on seda edukam, mida tugevam oma tema koostöövõrgustik. Narva on otsustanud kandideerida Euroopa kultuuripealinnaks koos kõikide teiste Ida- ja Lääne-Virumaa omavalitsustega, aga samuti oleme avatud koostööks kõikide teiste Eesti piirkondadega. Kultuuripealinnaks kandideerimisega kaasnev rahvusvaheline tähelepanu aitab Narval leida häid koostööpartnereid mujalt Euroopast, linnu, kes jagavad sarnaseid väljakutseid ja kes võivad üksteiselt õppida häid lahendusi. Narva on mitmekesise kultuuritaustaga piirilinn. Just seda fakti peame enda suureks tugevuseks, mitte nõrkuseks. Narva on ida- ja lääne ristumiskohas, mis avab teed ühisprojektideks Venemaa loovisikute ja kultuuriorganisatsioonidega.

Meetmed ja olulisemad tegevused:

5.1. Kultuurikoostöö arendamine Eestis ja rahvusvaheliselt

- 5.1.1. Euroopa kultuuripealinna taotluse ettevalmistamine ja valituks osutudes kultuuripealinna protsessi läbiviimine koos kõikide Ida- ja Lääne-Virumaa omavalitsustega, samuti teiste Eesti linnade ja piirkondade kaasamine protsessi.
- 5.1.2. Koostöö tihendamine eelmiste ja tulevate Euroopa kultuuripealinnade ja kandidaatlinnadega, samuti sõpruslinnade võrgustiku laiendamine linnadega, kellega oleks võimalik jagada ühiseid õppetunde linnade arendamisel.
- 5.1.3. Koostöö tihendamine Venemaa kultuuri- ja spordiorganisatsioonide ja eestvedajatega, piiriüleste projektide käivitamine.
- 5.1.4. Välisdelegatsioonide vahendamine Narvasse, töö välispressiga ning organisatsioonide rahvusvahelise võrgustumise toetamine.
- 5.1.5. Narva linna kultuuri- ja spordivaldkonna rahvusvahelistumise toetamine, rahvusvahelistest koostööprojektidest ja võrgustikest osavõtu toetamine.
- 5.1.6. Rahvusvaheliste residentuuriprogrammide ning loovisikute ja ettevõtete mobiilsuse soodustamine.

Eesmärgi täitmise moodsikud 2025:

- Kaasatud omavalitsuste arv (100% Ida- ja Lääne-Virumaa omavalitsustest)
- Koostööprojektide arv nii Eestis kui mujal maailmas (50% kultuuripealinna projektidest on partneriks Virumaalt pärit osapool, vähemalt 30% tegevustes on partneriks Narva osapool)
- Sõpruslinnade võrgustiku laiendamine (vähemalt 3 uut sõpruslinna)

HETKEOLUKORRA ANALÜÜS

NARVA ÜLDNÄITAJAD

Narva on Eesti suuruselt kolmas linn, mille elanike arv on 01.01.19 seisuga 57 842 inimest. Elanike arv on taasiseseisvumisest alates olnud pidevas languses, 1993. aastal elas linnas koguni 83000 inimest. Elanikest 83% on vene rahvusest, eestlased moodustavad 4%, ukrainlased ja valgevenelased kumbki 2%, muud rahvused 9%. Kodakondsuse alusel on Narvas 48% Eesti kodanikke, 14% määratlemata kodakondsusega inimesi, 36% Vene kodanikke ja 2% teiste riikide kodanikke.

Vaatamata registreeritud töötuse vähenemisele enamikes Eesti maakondades on Ida-Virumaal registreeritud töötus 12,4%, mis on kogu riigi kõrgeim töötuse määr. Narva linnas on töötuse määr märksa väiksem – 8,45%. Võrdluseks on riigi keskmine töötuse määr kõigest 5,8%. Narva ja Ida-Virumaa majandus on suuresti tuginenud tekstiilitööstusele ja põlevkivi kaevandamisele. Üleminek taastuvatele energiaallikatele on piirkonnale väljakutseks. Ettevõtete arv 1000 elaniku kohta olnud väikses tõusutrendis. Narva keskmine brutokuupalk 2018. aastal oli 849 eurot, mis jääb alla Eesti keskmisele, mis oli samal ajal 1310 eurot.

Positiivsete trendidena saab välja tuua turistide arvu kasvu. Narvas ööbimiste arv kasvas 2018. aastal 50611-ni, aasta varem oli vastav näitaja vaid 47463. Sarnane tendents on nähtav kogu Ida-Virumaal, 2018. aasta võrdluses 2017. aastaga kasvas ööbimiste arv Eestis kokku 1,8%, kuid Ida-Virumaal koguni 14%. Vene turistide arv kasvas 31%, soome turistide arv 10% ja väga olulise näitajana kasvas eesti turistide arv 20%. Narvas 2018. aastal kõige suurema protsendi moodustasid siseturistid (57%), teisel kohal on turistid Venemaalt (25%) ja kolmandal on soomlased (6%).

Narva linna 2018. aasta eelarve põhitegevuse kulud ja investeerimistegevuse väljaminekud moodustasid 70,4 miljonit eurot, millest vabaaja, kultuuri ja religiooni osa moodustas 16,9% ehk 11,9 miljonit eurot.

PEAMISED TUGEVUSED

- Tugevad kultuuri- ja sporditraditsioonid, linnas tegutseb suurel hulgal rahvakultuuriseltse, kultuuriasutusi, huvikoole, spordikoole ja -klubisid. Linnakodanikel on mitmekülgset kultuuris osalemise võimalused.
- Narvas on mitmeid huvipakkuvaid vaatamisväärsusi, sh rahvusvahelise kandepinnaga Narva Hermannii linnus ja bastionid, milles tegutseb SA Narva Muuseum, mis on läbimas Euroopa Liidu struktuurivahendite toetusel uuenduskuuri. Lisaks linnusele on Narvas tähelepanuväärsed raekoda, Narva Aleksandri kirik, Narva Ülestõusmise kirik, Kreenholmi manufaktuur, jõeäärne promenaad jpm.

- Turistide arv on hüppeliselt tõusnud, seda nii siseturistide kui välituristide arvel. Narva on teinud viimasel ajal tugevat tööd turismiarendamisel, linna maine on Eestis paranenud. Oluline osa selles on ka mitmete edukate kultuurisündmuste toimumisel.
- Narva asub atraktiivses piirkonnas, kus lisaks linnale on olulisteks sihtkohtadeks Ida-Virumaal nii kuurortlinn Narva-Jõesuu, Toila Oru park ja spaa, Sillamäe unikaalne arhitektuurikompleks, Eesti Kaevandusmuuseum Kohtla-Nõmmel, Kiviõli Seikluskeskus, Kuremäe nunnaklooster jpm. Narva on otsustanud kandideerida Euroopa kultuuripealinnaks koos kogu Virumaaga.
- Narval on tihedad kultuuri- ja koostöösidemed Venemaaga, mis pakuvad võimalusi Narva unikaalse positsiooni kasutamiseks ida- ja lääne sillana. Peterburi suhteline lähedus avab Narva 5,3 miljonilise elanikuga maailmalinna kontaktidele.
- Narvas on viimastel aastatel käivitatud suurel hulgal kultuurivaldkonna ja loomemajanduse algatusi, nt rahvusvahelisel kunstimaastikul tuntust koguv Narva kunstiresidentuur, unikaalne Kreenholmi manufaktuur, kus on toimunud mitmeid üle-eestiliselt kõnepinda leidnud projekte (rahvusvaheline linnakultuurifestival Station Narva, Tartu Uue Teatri lavastuse "Kremlis Ööbikud" etendused, Narva Ooperipäevad), Vaba Lava teatrikeskus, mis toob Narvasse Eesti ja Euroopa teatrimaastiku tipptegijad, Narva Loomeinkubaator OBJEKT jpm.
- Liikumisharrastuse populariseerimise eesmärgil toimuvad Narvas igal aastal mitmed rahvaspordiüritused eri spordialadel. Linnas on palju treenereid, kellel on aastatepikkused kogemused, head saavutused spordis ning kes on ette valmistanud suurel hulgal sportlasi. Narva sportlased osalevad kõrge tasemega võistlustel, sealhulgas Euroopa ja maailmameistrivõistlustel ning olümpiamängudel.

PEAMISED NÕRKUSED

- Narva suurimaks nõrkuseks on kiirelt vähenev ja vananev elanikkond ning ülejäänud Eestiga võrreldes keerulisem majandusolukord, sh suurem tööpuudus ja väikesemad sissetulekud. See omab otsest negatiivset mõju inimeste kultuuris osalemise võimalustele.
- Narva üheks oluliseks probleemiks on ajude väljavool. Kuigi Narvas on TÜ Narva kolledž ja Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse Narva õppekoht ning 2020. aastal avab uksed Sisekaitseakadeemia Narva õppekeskus, lahkub palju noori linnast tööle või kõrgharidust omandama. Suur tööpuudus ja madalad palgad ei motiveeri noori kodukohta naasma, samuti ei ole Narva seni olnud atraktiivne uutele talentidele.
- Kultuuri- ja spordirahastamise tase ei ole olnud piisav, et toetada kõiki häid algatusi ning tagada spetsialistidele korralik toimetulek. Kultuuri- ja sporditaristu vajab jätkuvalt suuri investeeringuid ning valdkonna materiaal-tehniline baas vajab uuendamist.
- Narva koos kogu Ida-Virumaaga ei ole omanud viimasel paarikümnel aastal ülejäänud Eestiga väga palju koostöökohti, mistõttu ei ole Narva kultuuri- ja sporditegelased väga tihedalt Eesti ja Euroopa võrgustikega seotud. Samuti pole Narvas olnud väga kättesaadavad kultuurikorraldajatele ja -juhtidele suunatud koolitused ja arendusprogrammid.
- Narva kuvand, nagu ka ülejäänud Ida-Virumaa puhul, on olnud ülejäänud Eestis ja ka Euroopas palju aastaid nõrk, seda seoses probleemidega Eesti-Vene suhetes, aga ka tõsiste sotsiaalsete probleemidega. Õnneks on viimase paari aasta jooksul suudetud seda mainet parandada, millest annab tunnistust ka hüppeliselt kasvav turistide arv, sh siseturistid.

- Kuigi turistide arv on kasvamas, siis on linnas puudu kvaliteetset teenust osutavatest turismiettevõtetest. Linnas ei ole tänasel päeval piisavalt majutus- ega toitlustuskohti rahvusvaheliste suurürituste teenindamiseks, samuti on probleeme teeninduskultuuri ja keeleoskuse tasemega.

KULTUURI- JA SPORDIVALDKONNA ÜLEVAADE

Kultuuri- ja sporditegevust koordineerib Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakond ning Narva Linnavolikogu kultuuri- ja spordikomisjon koostöös kolmanda ja erasektoriga. Kultuuri- ja spordivaldkonnas tegutseb 10 allasutust, sealhulgas 6 munitsipaalhuvikooli, Kultuurimaja Rugodiv, Narva Keskraamatukogu, Narva Linna Sümfooniaorkester, Narva Spordikeskus. Ka üldhariduskoolides ja Narva Noortekeskuses pakutakse noortele tegevust ja võimalust osaleda erinevatel üritustel ja projektides muusika-, kunsti-, teatri-, tantsu-, tehnika- ja spordivaldkonnas.

Linna kultuuri- ja spordielus on tähtis roll SA Narva Muuseumil ja Geneva Kontserdimajal, kus toimuvad erinevad linna jaoks olulised tegevused. Hetkel toetab linn spordiklubisid ja ühendusi, kultuuriühendusi ja rahvuskultuuriseltse, teatrit Ilmarine ning muid organisatsioone, kes pakuvad teenuseid kultuuri- ja spordivaldkonnas. TÜ Narva kolledžil ja Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse Narva õppekohal on oluline roll kultuuriliste ja spordialaste projektide ja ürituste läbiviimisel.

Kultuurimaja Rugodiv korraldab kultuurilisi ja meelelahutuslikke üritusi, loob tingimused vabatahtliku kultuuritegevuse arenguks, säilitab ja arendab eesti kultuuri ja teiste rahvaste kultuuri ning on professionaalse kultuuri vahendaja. Kultuurimajas tegutseb 16 laste ja täiskasvanute kollektiivi, taidlusringi ja klubi tantsu-, muusika- ja teatrivaldkonnas, kokku ligikaudu 500 osalejaga. Kogu aasta jooksul toimub kultuurimajas ning kultuurimaja kollektiivide osalemisel ca 1000 üritust, mille küllastajate koguarv on peaaegu 200 000 inimese aastas.

Narva Keskraamatukogu eesmärgiks on elanikkonnale vaba ja piiramatult juurdepääsu tagamine informatsioonile, teadmistele ja kultuurile, elukestva õppe ja eneseharimise toetamine. Raamatukogu pakub õpet ja programme koolieelikutele, koolide ja gümnaasiumide õpilastele kirjanduse, kultuuri ja koduloo valdkonnas. Täiskasvanud lugejatele korraldatakse arvukaid temaatilisi näitusi ja kohtumisi, loenguid, kohtumisi kirjanikega, kontserte, regulaarseid uute raamatute ja perioodika tutvustusi. Narva Keskraamatukogus on avatud innovatsioonilabor MakerLab. Lugejate arv on Narva Keskraamatukogus üle 10 000, küllastuste arv aastas on üle 100 000.

Narva Linna Sümfooniaorkester mängib olulist rolli linna ja Eesti riigi kultuurielus, esindades Narva linna nii Eestis kui ka välismaal. Orkester rikastab aastaringelt linna kultuuri- ja muude oluliste sündmuste programme sümfoonilise muusika kontsertidega. Orkestri kontserdid toimuvad ka Eesti teistes linnades. Orkestri koosseisus mängib ca 50 professionaalse muusiku.

SA Narva Muuseum on riigi ja linna asutatud sihtasutus. Sihtasutus tegeleb teadustegevusega, uurib ja eksponeerib Narva linna ajalugu ja kultuuri. Museaale kogub ja säilitab munitsipaalne asutus Narva Linnamuuseum. Narva Muuseumi külatab igal aastal üle 70 000 inimese. Narva Hermannii linnuses asub Narva linna ajalugu tutvustav SA Narva Muuseumi alaline ajalooekspositsioon, seal korraldatakse ka ajutisi näitusi. Narva Muuseumi kunstigaleriis on Narva Muuseumi kunstikogu püsinäitus ning korraldatakse ka ajutisi näitusi. SA Narva Muuseumi üheks osaks on Põhjaõu, kus tegutsevad neli käsitöötökoda ja apteek, mis pakuvad huvi nii linnaelanikele kui ka turistidele. Narva linnus on oluliste traditsiooniliste kultuuriliste ning suurejooneliste ja linna mainet tõstvate ürituste korraldamise koht.

Geneva Kontserdimajas, mis on mainekate ürituste korraldamise peamisi kohti linnas, asub munitsipaalhoones, mis on üle antud pikaajalisele rendile. Erinevate kontsertide, konverentside, seminaride, avalike koosolekute ja pidustuste korraldamiseks pakub Geneva Kontserdimaja 650 istekohaga suurt kontserdisaali ja 150 istekohaga väikest saali.

Narva linna laste ja noorte kultuuri- ja spordivaldkonna huviõppe asutuste tegevus on üks linna prioriteete.

Huvikoolid loovad võimalusi huvihariduse saamiseks ja isiksuse igakülgseks arenguks sellistes valdkondades nagu muusika, teater, koori- ja vokaallaul, tants, keeleõpe, kujutav kunst, käsitöö, disain, eri spordialad ning muud kultuuri- ja spordivaldkonnad. 2019. aasta alguse seisuga on Narva linna munitsipaalhuvikoolides täidetud 5028 õppekohta. Seega katab õpikohtade üldarv munitsipaalhuvikoolides ca 81% linna haridusasutuste õpikohtade üldarvust. Munitsipaalhuvikoolide töötajate arv on kokku ca 400 inimest, kellest üle poole on pedagoogid.

Narvas tegutseb pidevalt kaks kutselist teatrit, mis on mittetulundusühingud: teater Ilmarine ja teater Korolevski Žiraf. **Teater Ilmarine** repertuaar põhineb peamiselt verbaalsetel ja nukuetendustel, esitatakse muinasjutte lastele. Samuti lavastab teater Ilmarine näidendeid, mis on suunatud täiskasvanud vaatajale. Üks teater Ilmarine eesmärke on tutvustada vene vaatajatele eesti kultuuri. Arvukalt on tehtud eesti rahvaluule motiividel põhinevaid etendusi. Aasta jooksul esitab teater Ilmarine kuni 200 etendust, ning vaatajate arv ulatub üle 14 000 inimeseni aastas. **Teater Korolevski Žiraf** loodi 2000. aastal. Mitteformaalse teatrina omab see ainulaadset stiili ning teostab ennast art-underground'i ja ametliku kunsti, tantsu ja teatri, tänavaperformansi, assotsiatiivse pantomiimi, klounaadi ja idamaise kahevõitluse puutepunktis. Teater töötab liikumisteatri žanris, kasutades plastikat, liikumist ja tantsu.

Alates 2018. a tegutseb **Vaba Lava Narva teatrikeskus**, mis pakub võimalusi kohalikele truppidel ning teistele eesti ja välisteatritele külalisetenduste andmiseks ning muude kultuuriürituste korraldamiseks (kontserdid, kino, näitused, konverentsid, seminarid, meistriklassid, festivalid jne). Vaba Lava Narva teatrikeskuses on BlackBox tüüpi saal ligi 220 istekohaga, studiosaal 70 istekohaga, väike saal 50 istekohaga ning kohviku- ja galeriiala. Vaba Lava allrentnik on Eesti Rahvusringhääling.

Alates 2015. aastast tegutseb **Narva Loomeinkubaator OBJEKT**, mis korraldab selliseid üritusi nagu TedX Narva, küberspordi võistlused, häkatonid, õhtud loomeettevõtjatele ja regioonis loomeettevõtlustluse arendamise programmi teostajatele. Sügisel 2019 avab loomeinkubaator oma ruume, mis annab suure tõuke loomeettevõtluse arengule.

Narvas tegutseb aktiivselt 24 **kultuuri- ja rahvuskultuuriseltsi**, sh Narva juudi kogukond, Narva klubi Käsitöö, Narva lauluklubi Ehho, Narva valgevene selts Sjabrõ, Narva Ingerisoomlaste Selts, Narva linna slaavi kultuuriselts Svätogor, Narva Poola Selts, Narva Tatari Kultuuriselts, Narva linna uzbeki kultuuriselts Sogdiana, Narva linna ukraina kaaslaskond, Narva tšuvaši selts Narspi, Narva Eesti selts, MTÜ Narvamaa, MTÜ Sophia, MTÜ Club Patchwork Plus, MTÜ Narva Kontsert, MTÜ Türkiispärl, poola klubi Polonez, vene kultuuriselts Nadežda, vene kogukond Rusitš, kunstühing Vestervalli, rahvuslike, valgustuslike ja kultuursete organisatsioonide keskus Istoki, Henrich Hanseni nimeline Narva muinsuste selts.

Eesti spordiregistri andmetel oli 01.01.2019. a seisuga registreeritud Narva linnas 79 **spordiklubi**, millest tegutsevad aktiivselt vähemalt 60. Nendes eri suundadega spordiklubides teevad professionaalset ja harrastussporti üle 2000 inimese, sealhulgas linna toetusel ligikaudu 750 last. Narva linnas on kolm registreeritud ja tegutsevat **spordiliitu**. Narva Kehakultuuri- ja Spordiliit on Eesti Olümpiakomitee liige. Narva Koolispordiliit ühendab Narva üldhariduskoolide kehalise kasvatuse õpetajaid ning korraldab kooliõpilaste spordivõistlusi. Samuti teeb Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakond koostööd Narva Jalgpalli Liiduga.

Narva Spordikeskus on munitsipaalasutus, mille peamine eesmärk on mitmekülgsete sportimisvõimaluste loomine ja sportimisteenuste osutamine linnaelanikele, samuti spordi- ja kultuuriürituste korraldamine ja edendamine. Siin pakutakse spordialade suurt valikut nii lastele ja noortele kui ka täiskasvanutele. Asutusel on tennisesaal, sportmängude saal, jõusaal, kaks aeroobikasaali, judosaal, spordimaadluse saal ja muu. Saale kasutavad sportlike treeningute läbiviimiseks Narva üldharidus- ja spordikoolid, paljud Narva linnas tegutsevad spordiklubid, samuti linnaelanikud.

Narvas pakutakse vaba aja veetmise võimalusi nii era- kui ka avalikus sektoris. Lisaks Narva Spordikeskusele, **Narva Paemurru Spordikooli jäähallile** ja **Narva Spordikooli Energia ujulale** osutavad linnaelanikele aktiivseks vaba aja veetmiseks ja tervisesportimiseks heal tasemel teenuseid mitmed treeningklubid (MyFitness Narva, Kobra Ladies Fitness Club, V-Fitness, Narva Baza Training).

Tänu Narva linna arenduse ja ökonoomika ameti teostatud projektidele on Narvas loodud mitmed kohad, mida saavad inimesed aktiivseks vaba aja veetmiseks kasutada. Renoveeritud kilomeetripikkune **Narva Jõepromenaad** lookleb Narva bastionide ja linnuse all jõe ääres. Promenaad on huvitav tänu oma temaatilistele objektidele: Rootsi terrass on kogu pere puhkeala, kus asuvad lastele mõeldud lõvikujulised atraktsioonid, Päikesepiats ja Dahlbergi lava kujutavad endast vabaõhulavu. Narva Jõepromenaadil Victoria bastioni sees asuvatel kasemattidel viiakse läbi ekskursioonid.

Narva linnuse kõrval asub **Narva Joaoru** puhkeala. Puhkealale on rajatud infrastruktuur puhkuse, meelelahutuse, spordiharrastuse ja kultuuriürituste läbiviimiseks. Joaoru rannahoones on sportimise ja spordiinventari kasutamise võimalused. Puhkeala arendamisega tegeleb SA Narva Linna Arendus. Lisaks Joaoru puhkeala arendamisele tegeleb sihtasutus ka Äkkeküla arendamisega, kus asub **Narva Pähklimäe terviserada**. See pakub igal aastaajal võimalusi aktiivseks vaba aja veetmiseks – valgustatud ühe kilomeetri pikkune terviserada männimetsa vahel on talvel sobiv suusatamiseks ning muul ajal saab seal harrastada kepikõndi või tervisejooksu.

Narvas eksisteerib suvilakooperatiivide ning paadigaraažide kultuur (nn "Narva Veneetsia"), mis on Narva linna elukeskkonna tähtis osa. Eesti mastaabis on see unikaalne nähtus. Sellel kultuurikihil on suur potentsiaal selleks, et reklaamida Narvat turistide meelitamiseks.

Narva linna kultuuri- ja spordiürituste kava on mitmekesine. Eri laadi ja ulatusega üritused pakuvad linna elanikele ja külalistele võimalusi vaba aja veetmiseks, samuti nii kultuuri- ja spordiürituste traditsioonide kui ka uuenduste nautimiseks kultuuri- ja spordivaldkonnas.

Suurimad kultuuriüritused on Narva päevad, Peterburi kaasaegse kunsti rahvusvaheline festival Narvas Sõpruse Sild, rahvusvaheline Chopini konkurss, Narva – Eesti sügispealinn, Mravinski nimeline rahvusvaheline muusikafestival, ajalooline festival Narva Lahing, noorpianistide vabariiklik instrumentaalkontserdi konkurss, noorsookultuuri festival N + Fest, Eesti muuseumide festival, kooliteatrite vabariiklik festival Kuldkalake, festival Kunstniku Päev, fotofestival Narva Sügis, festival Noor Laulusolist, festival „Laulavad ja mängivad poisid“, laste koorifestival Kristallkelluke, kooliminiatuuride teatrifestival „Jeralaška“, džässimuusika festivalid (sh IdeeJazz, rahvusvaheline noorte džässifestival Narva Jazz, laste džässifestival „Džässi rütmid – kevade rütmid“), rahvusvaheline teatrifestival “Kuldne mask”, rahvusvaheline linnakultuurifestival Station Narva, Tartu Uue Teatri lavastuse "Kremlis Ööbikud" etendus, Narva Ooperipäevad jpt.

Suurimad spordiüritused on Narva Energiajooks, Paul Keresele pühendatud rahvusvaheline noorte maleturniir Läänemere Maletähed, Heategevuslik Teatejooks, koolinoorte Metsa- või Merekõnd, kutselised poksi show-võistlused, rahvusvaheline võrkpalliturniir Vladimir Nikolajevi mälestuseks, võrkpalliturniir

Narva Cup, judoturniir Narva Karikas, jäähokiturniir Narva Karikas, rahvusvahelised võistlused iluvõimlemises Ida-Virumaa Karikas, konkurss Fitness Model Estonia, korvpalliturniir Narva Basket jpt.

RISKID

Õiguslikud riskid on seotud riigi ja linna õigusaktide muutumisega ning strateegia tõhusaks elluviimiseks vajalike õigusaktide kujundamise kestusega. See võib tingida planeeritud tähtaegade pikenemise või tegevuskavas kavandatud tegevuste täitmise tingimuste muutumise. Nimetatud riskide mõju vähendamiseks tuleb dokumentide eelnõude väljatöötamise etapil kaasata nende menetlemisse huvitatud pooli ja korraldada seadusandluses kavandatud muudatuste jälgimist kultuuri- ja spordivaldkonnas.

Finants- ja majanduslikud riskid on seotud majandusliku olukorra võimaliku halvenemisega riigis ja linnas, võimaliku majanduskriisiga, samuti eelarvelise rahastamise puuduliku tasemega, mis võib kaasa tuua alarahastamise, tegevuskava tegevuste arvu vähenemise või lõpetamise, samuti oluliselt vähendada osutatavate teenuste mahtu. Samuti on Ida-Virumaa puhul suureks riskiks tööturu olukorra muutumine, seda nii automatiseerumise kaudu vanades tööstusharudes kui ka suurte ettevõtete kui oluliste tööandjate majandusriskid. Need riskid võivad mõjutada linna võimaluste taset strateegias toodud tegevuste elluviimises, sealhulgas tegevused, mis on seotud kultuuri- ja spordiasutuste ehitamise või renoveerimisega. Finantsriskide vähendamise viisideks on arengukava tegevuste täitmiseks vajalike rahaliste vahendite igaaastane täpsustamine, prioriteetide määramine esmajärjekorras rahastamiseks ning eelarveväliste ressursside kaasamine kultuuri- ja spordivaldkonnas. Majandusriskide maandamisel tuleb teha tihedat koostööd valitsusega piirkonna eelisarendamiseks ja inimeste täiendõppe võimaluste laiendamiseks.

Haldus- ja personaliriskid võivad olla tingitud kõrge kvalifikatsiooniga töötajate väljavoolust kultuuri- ja spordivaldkonnast, mis vähendab valdkondade asutuste töö tõhusust ning pakutavate teenuste kvaliteeti. Antud riskirühma mõju maandamine on võimalik kõrge kvalifikatsiooniga töötajate kaasamisega ja olemasolevate spetsialistide ümber- ja täiendõppega. Samuti on riskid seotud arengukava elluviimisest huvitatud osapoolte puuduliku motivatsiooni ja koostöö tõhususega, mis võib kaasa tuua kultuuri- ja spordivaldkondade arengu kvaliteedi halvenemise ja arengukava eesmärkide ja ülesannete täitmata jätmise. Antud riskide vähendamise peamisteks tingimusteks on arengukava elluviijate koostöö efektiivsuse tõstmine, tegevuste täitmise regulaarse analüüsi korraldamine ning arengukava tegevuste õigeaegne korrigeerimine.

Rahvusvahelisest olukorrast tingitud riskid tulenevad Eesti ja Euroopa Liidu ning Venemaa koostööst, kuna piirilinnana mõjutavad naabrite suhted Narva käekäiku otseselt. Rahvusvahelise suhtluse pingestumine mõjutab Narvat läbivate ja linna külastavate turistide arvu, samuti avaldab see mõju linna mainele Euroopa külaliste valmisolekule Narva külastamiseks. Risk maandamise viisiks on mitmekülgsete koostöösuhete arendamine eri riikide kultuuritegijatega, tõhusa rahvusvahelise turundus- ja kommunikatsiooniplaani elluviimine, Euroopa kultuuripealinnaks kandideerides tõsta Narva tuntust ja huvi linna vastu Euroopas laiemalt.

Ühendustega seotud riskid tulenevad transporditeenuse pakkujate poolsetest probleemidest kiirete ja sujuvate ühenduste tagamisest, sh kiire ja piisavalt tihe rongi- ja bussiliiklus, mis seoks Narvat Tallinna, ülejäänud Eesti ja Peterburiga. Piirilinnana mõjutavad ühendusi ka võimalikud probleemid Eesti-Vene piiril, mistõttu võib olla takistatud Narvat külastavate turistide jõudmine linna. Narva jaoks on sujuvad ja kiired ühendused oluliseks eelduseks linna tihedamaks sidumiseks ülejäänud Eesti ja maailmaga. Riskide maandamiseks on oluline teha koostööd oluliste teenusepakkujatega, jagada regulaarselt informatsiooni plaanitavate muudatuste kohta ning võidelda riiklikul tasemel regiooni infrastruktuuri tehtavate investeeringute eest.

TEGEVUSKAVA

Kasutatud lühendid:

SE – strateegiline eesmärk

M – meede

KO – Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakond

LAÕA – Linna Arenduse ja Ökonoomika amet

LMA – Linnamajandusamet

ALPA – Narva Linnavalitsuse Arhitektuuri- ja Linnaplaneerimise Amet

KM – Kultuuriministerium

Tegevus	Teostamise ajakava								Rahastamise allikas	Vastutavad elluviijad
	2019	2020	2021	2022	2023	2024 ¹	2025			
SE 1: Narvas on mitmekülgne, aktiivne ja kaasav kultuurielu, mis väärtustab nii traditsioone kui ka uuenduslikkust ning mis tugineb tugevale kogukonnale.										
M 1.1: Narva kultuuriasutuste ja organisatsioonide tegevuse toetamine ja vajalike tingimuste loomine.										
Raamatukoguteeninduse süsteemi arendamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	Narva Keskraamatukogu
Narva Keskraamatukogu hoone rekonstrueerimine (sh projekteerimine)		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA
Teatrikunsti ja teatrivaldkonna organisatsioonide tegevuste toetamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor, riigieelarve	KOV, MTÜ, KM
Toetused kultuuriorganisatsioonidele, rahvuskultuuriühendustele ja taidluskollektiividele tagamaks aastaringse programmilise tegevuse kindlustust ja arengut	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO
Varustuse hooldamine ja uuendamine, mis on vajalik kvaliteetsete teenuste osutamiseks ja tegevuse toetamiseks kultuurivaldkonnas	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	kultuuriasutused
Kultuuriasutuste (sh huvikoolide) remondi ja renoveerimise planeerimine ja teostamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	KO, LMA
Tuleohutuse, valgustus- ja elektriseadmete takistamata töö tagamine kultuuriasutustes	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	LMA, KO, asutused
Aadressil Kreenholmi 25 asuva hoone renoveerimine, sh spordisaali remont, fuajee, eesruumi, garderoobi remondi projekteerimine ja teostamine, näitusesaali projekteerimine ja ehitamine		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LMA
Aadressil 26. juuli 9 asuva hoone kasutamise otstarbe muutmine ning fassaadide ja siseruumide rekonstrueerimine Narva Muusikakooli tarbeks		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	LMA

¹ Kultuuripealinna aasta

	Narva Muusikakooli hoone aadressil Karja 3 kapitaalremont ja renoveerimine, sh peasissepääs: välitrepi rekonstrueerimine (uste vahetamine, astmete remont, erivajadustega inimestele panduse paigaldamine)		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA
	Olulistele tähtpäevadele ja sündmustele pühendatud traditsiooniliste festivalide ja ürituste korraldamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Suure osalejate arvuga suurürituste korraldamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Ürituste korraldamine, mis pakuvad andekatele ja võimekatele loov- ja sporditegijatele võimaluse esitleda vaatajaskonnale oma oskusi ja kogemusi	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Noorsookultuuri arengule suunatud ürituste korraldamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Uute originaalsete sündmuste korraldamise toetamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Rahvusliku ja rahvusvahelise tähtsusega suurürituste korraldamine ja läbiviimine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Loovtegijate, -kollektiivide ja sportlaste osalemine riiklikel ja rahvusvahelistel suurüritustel, konkurssidel ja võistlustel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Laulu- ja tantsupeo traditsiooni toetamine ja osalemine vabariiklikel laulu- ja tantsupidudel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, kultuuriasutused
	Elektrooniliste süsteemide ja kaasaegsete infotehnoloogiliste võimaluste kasutamine teenuste osutamise raames (sh elektrooniliste teenindussüsteemide loomine Narva Keskraamatukogus, mobiilirakenduste kasutamine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	Asutused
	Projektitegevuste arendamine ja asutuste projektide kaasfinantseerimine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Kaasaegsete digilahenduste, meedia, reklaamvahendite kasutamise arendamiseks võimaluste ja infrastruktuuri loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, asutused
	Uute vormide juurutamine asutuste töösse ning ürituste korraldamisse (sh uued esinemiskohad)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	KO, asutused
	Noorte spetsialistide kaasamine ja neile linna elamispinna eraldamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO, asutused
	Kultuuriasutuste teenuste kättesaadavuse taseme tõstmine erinevatele elanikkonna sihtgruppidele (sh täiskasvanute huvitegevuse ja huvihariduse vabaõppe programmide loomine, noorte vaba loomingu toetamine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	Kultuuriasutused, huvikoolid
	Põlvkondi siduva tegevuse raamide laiendamine (ürituste korraldamine kogu perele, ühiskoori loomine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Öökultuuri edendamine ja arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor, erasektor	KOV, asutused
	Keskea täiskasvanutele loomingu arendamise ja tervisliku eluviisi toetamise võimalusi pakkuvate ettevõtjate toetamine ja tunnustamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV
	Võimaluste loomine erivajadustega lastele ja noortele tegeleda kultuuri- ja sporditegevusega	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid	KOV, huvikoolid ja -ringid
	Materiaaltehniliste tingimuste loomine puuetega inimeste osalemiseks kultuurielus	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LMA, KO, asutused
	Puuetega inimeste üritustes osalemise soodustamine (muuhulgas aadressil Kreenholmi 25 asuvas hoones lifti paigaldamine, sh projekteerimine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused, LMA
	Kultuuri- ja spordivaldkonna töötajate töö tasustamise, motiveerimise ja tulemuslikkuse ergutamise süsteemi täiustamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Kaadritöö arendamine (vajaliku kaadri leidmine ja kaasamine, konkurentsivõimeliste töötingimuste tagamine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	asutused
	Kultuuri- ja spordivaldkonna töötajate ümber- ja täiendõppe edendamise tagamine (eelkõige Narva linnas täiendkoolituse läbimise võimaldamise soodustamine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	asutused
	Huvikoolide pedagoogide tunnustamine konkursi Aasta Õpetaja kaudu	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO

	Kultuuri- ja spordivaldkonna parimate tegijate tunnustamine, sealhulgas maakonna ja vabariiklikele preemiatele ja stipendiumitele nomineerimine, tunnustusürituse igal aastal korraldamine (sh noorte tunnustamiseks)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, riigieelarve	KO, KM
	Linna omapäraste väikeste algatuste, traditsioonide ja objektide väärtustamine ja toetamine	x	x	x	x	x	x	x		
M 1.2: Kultuuripärandi toetamine ja linna ajaloo tutvustamine										
	Muuseumitöö arendamine ja kultuurilis-ajalooliste rikkuste säilitamine	x	x	x	x	x	x	x	KM, SA Narva Muuseum, linnaeelarve, fondid	SA Narva Muuseum, Narva Linnamuuseum
	Narva ajalooa seotud programmide pakkumine linnaelanikele- ja külalistele	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, SA Narva Muuseum	Narva Keskraamatukogu, SA Narva Muuseum, Narva Linnamuuseum
	Narva maketi eksponeerimine ja edasiarendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Narva linna ajaloomuuseumi loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	SA Narva Muuseum
	Kunstigalerii arendamine professionaalseks kunstikeskuseks	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, KM, SA Narva Muuseum	SA Narva Muuseum
	Kultuuripärandi objektide (ajaloo- ja kultuurimälestiste) säilitamise tingimuste loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	ALPA
	Eesti, vene ja ingerisoomi kultuuriruumi säilitamine ja soodustamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, kultuuriasutused
	Rahvuskultuurse mitmekesisuse (sh instrumentaalfolkloor, koorimuusika) toetamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, MTÜ
	Paul Keresele pühendatud ekspositsiooni loomine			x	x	x			Linnaeelarve, fondid	KOV
	Koduloo programmide ja programmilise materjali loomine linna ja regiooni koolide jaoks	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	SA Narva Kant, koolid
	Linna ja regiooni kultuurilise mitmekesisuse programmide ja programmilise materjali loomine ja koolide programmidesse arvestamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	SA Narva Kant, koolid, MTÜ
	Programmi „Rahvuskultuuriühingute kalender“ loomine linna ja regiooni tasemel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	SA Narva Kant, koolid, MTÜ
	Programmi „Ajalooline rekonstruktsioon“ loomine regionaalsel ja rahvusvahelisel tasemel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	SA Narva Kant, MTÜ, rahvusvahelised organisatsioonid
	Programmi „Ajalooline rekonstruktsioon ja eksperimentaalne arheoloogia“ loomine regionaalsel ja rahvusvahelisel tasemel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	SA Narva Kant, MTÜ, rahvusvahelised organisatsioonid
	Programmi „Narva kandi park“ loomine – kultuurilis-ajalooline looduslik park (Narva-Narva-Jõesuu - Sinimäe), sh looduslikud vaatamisväärsused, ajaloolised ja kultuurilised mälestussambad ja –kohad, loodus- ja seiklusrajad, ekskursioonid, hariduslikud-õpetlikud programmid ja filmid, ekspositsioonid, talgud, üritused, rekonstruktsioonid)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA, ALPA, LMA, KO, SA Narva Kant, Tartu Ülikool, MTÜ
	Narva ja Narva-Jõesuu ajalooliste kalmistute korrastamise programmi loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA, ALPA, LMA, KO, SA Narva Kant, MTÜ
	Narva piirkonna kultuuripärandi infoportaali loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA, ALPA, LMA, KO, SA Narva Kant, MTÜ
	J. Niimani majas Narva esimese muuseumi taastamine				x	x	x		Linnaeelarve, fondid	KOV, SA Narva Kant,

										H.Hanseni nimeline ühendus
	Tuntuid Narva tegijaid tutvustava allee loomine				x				Linnaeelarve, fondid	KOV, SA Narva Kant
	Ürituste pühendamine tuntud Narva tegijatele (nt tegijate aasta)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, SA Narva Kant
	Kõrgel tasemel rahvusvahelise konverentsi korraldamine (sh kultuuripärandi teemal)		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, SA Narva Kant
	Hävinud Narva Vanalinna markeerimine ja linnaehituslike ajalooliste kihtide eksponeerimine (sh. Arheoloogiapargi rajamine, Kirikute markeerimine jms.)		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, asutused
M 1.3: Eraalgatusliku kultuuritegevuse toetamine ja elanike kaasamine otsustusprotsessidesse.										
	Projektide algatajatele nõustamise pakkumine projektide koostamisel ja nende sihtfinantseerimise saamisel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO
	Uuenduslike projektide toetamine ning maakonna, riigi ja rahvusvaheliste fondide ja programmide eelarveväliste sihipärase vahendite kaasamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Kaasaegse kunsti arengu toetamine, sh koostöös Narva kunstiresidentuuriga	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Muusikakollektiivide (sh estraadimuusika) tegevuse arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	kultuuriasutused, MTÜ
	Mitteformaalse ja alternatiivse kultuuri soodustamine ja parimate tingimuste loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Linna- ja mittemunitsipaalstruktuuride koostoime mehhanismide toetamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, erasektor	KOV, asutused
	Soodsate üüritingimustega pindade andmine tegutsemiseks linna- või eraasutustes	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, erasektor	asutused
	Erinevate kultuuride suhtluseks avatud ruumi võimaldamine ning professionaalide ja amatööride vahelise koostöö arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, asutused
	Regulaarsete kohtumiste korraldamine mittetulundusühingute esindajatega kavandamiseks üritusi ja koostööd	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	KO, MTÜ
	Ülelinnaliste ürituste üldplaani aastaringne täitmine ja avalikustamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused
	Teavitus- ja kommunikatsioonitegevuse tugevdamine, sh teabe avaldamine linna kultuuri- ja spordielu võimalustest ja uudistest elektroonilistel infoportaalidel, sotsiaalvõrgustikes	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	KO, asutused
	Asutuste kodulehekülgede toimimise toetamine ja arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	asutused
	Kaasaegse linna veebi loomine linnaelanike kaasaegsete võimalustega informatsiooni levitamiseks, otsustamisprotsessi kaasamiseks ja arvamuste arvestamiseks			x	x	x			Linnaeelarve	KOV
	Välireklaami pindade loomine ja hooldamine linnas	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	ALPA, LAÕA, LMA
	Ürituste kuulutuste paigaldamine kaubanduskeskuste reklaampindadele	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, erasektor	KO, asutused
	Aktiivne koostöö meediaga (ajalehed, televisioon, raadio)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, erasektor	KO, asutused
	Koostöö linna infopunktiga teabe levitamisel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO
	Reklaamitrukiste väljaandmine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	asutused
	Lahtiste uste päevade korraldamine kultuuri- ja spordiasutustes	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	KO, asutused
	Uuringute läbiviimine (sh arvamusuuringud)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV, asutused
	Kogukonna kaasamisprogrammi väljatöötamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Kaasava eelarve koostamise põhimõtte rakendamine				x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Eri kogukondadest, rahvusest ja keelerühmadest elanikkonna kaasamine kultuuri- ja	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV, asutused

	sporditegevuste kavandamise										
	Kultuuri-, spordi- ja haridusametuste kaasamine ülelinnastel üritustel osalemisse	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO, asutused	
	Noorte kaasamine noorsookultuuri tegevuste planeerimisse ja korraldamisse	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV, asutused	
	Heategevuse, sponsorluse, ja vabatahtlike liikumise mehhanismide arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, erasektor	KO, asutused	
M 1.4: Huvihariduse ja -tegevuse toetamine.											
	Huvikoolide tegevuse arendamine ja õppevaldkondade omapära säilitamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve	huvikoolid, KO	
	Huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse tagamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve	KOV, huvikoolid ja – ringid	
	Huvitegevuse organiseerimine ning kultuurilise suunaga kollektiivide tegevuse toetamine üldhariduskoolides, Narva Keskraamatukogus ja Kultuurimajas Rugodiv	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve	üldhariduskoolid, Narva Keskraamatukogu, KM Rugodiv	
	Huvikoolide ja –ringide tegevuse seire	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO	
	Noorte huvide ja vajaduste analüüs ja uurimine, huvitegevuse/-hariduse valikuspektri uuendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve	KO, huvikoolid	
	Huvikoolide ja –ringide varustamine kaasaegsete tehnika, inventari ja õppevahenditega	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid	KOV, huvikoolid ja – ringid	
M 1.5: Euroopa kultuuripealinnaks kandideerimine.											
	Koostöö tihendamine eelmiste ja tulevate Euroopa kultuuripealinnade ja kandidaatlinnadega, samuti sõpruslinnade võrgustiku laiendamine linnadega, kellega oleks võimalik jagada ühiseid õppetunde linnade arendamisel.	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid, erasektor, Euroopa Liit, teiste KOVide eelarved.	KOV, riigisisesed ja üleriigilised koostööpartnerid	
	Koostöö tihendamine Venemaa kultuuri- ja spordiorganisatsioonide ja eestvedajatega	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid, erasektor, Euroopa Liit, teiste KOVide eelarved	KOV, riigisisesed ja üleriigilised koostööpartnerid	
	Infoplatvormide, -portaalide ja meediaväljaannetega aktiivse koostöö teostamine eesmärgiga parandada linna mainet	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid, erasektor, Euroopa Liit, teiste KOVide eelarved	KOV, riigisisesed ja üleriigilised koostööpartnerid	
	Suurürituste toomine ja piiriüleste projektide käivitamine, kasutades ja tuues esile Narva linna omapära (geograafiline asend, ajalugu, mitmekeelne ja multikultuurne keskkond jms)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid, erasektor, Euroopa Liit, teiste KOVide eelarved	KOV, riigisisesed ja üleriigilised koostööpartnerid	
	Euroopa kultuuripealinnaks valituks osutudes kultuuripealinna protsessi läbiviimine koos kõikide Ida- ja Lääne-Virumaa omavalitsustega, samuti eri kogukondadest, rahvusest ja keelerühmadest Narva linna elanike ning teiste Eesti linnade ja piirkondade kaasamine protsessi		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid, erasektor, Euroopa Liit, teiste KOVide eelarved	KOV, riigisisesed ja üleriigilised koostööpartnerid	
	Võrgustike loomine teiste Eesti ja välismaa organisatsioonidega	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	asutused	

SE 2: Narvas on head tingimused nii rahvaspordi kui ka saavutusspordiga tegelemiseks.										
M 2.1: Spordivaldkonna taristu arendamine.										
	Spordiasutuste ja -klubide varustamine kaasaegete seadmete, inventari ja õppevahenditega	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid	KOV, spordiasutused
	Spordiasutuste ja nende materiaal-tehnilise baasi arenguprojektide kaasrahastamise tagamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Elektrooniliste teenindussüsteemide loomine ujulas		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Erinevate spordialadega tegelevate spordiklubide materiaalsete tingimuste ja tegevuse kindlustamine ja parendamine (sh uute spordialade arendamiseks vajalike materiaal-tehniliste võimaluste parendamine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	KOV, spordiasutused
	Koostöö Sisekaitseakadeemiaga sportlaste tegelemiseks ruumide kasutamise osas		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Koolistaadionide renoveerimine ja korrashoid	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LMA, asutused
	Narva Kesklinna Gümnaasiumi, Narva Eesti Gümnaasiumi ja Narva Vanalinna Riigikooli jaoks kehalise kasvatuse tundide staadionil läbiviimise võimaluste loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	KOV, asutused
	Kreenholmi staadioni rekonstrueerimine (sh valgustuse rekonstrueerimine ja jooksurada uuendamine jm)		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA
	Narva Paemurru Spordikooli poksisaali rekonstrueerimine ja remont		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	LMA
	Narva Paemurru Spordikooli lauatennise saali renoveerimine		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA
	Narva Spordikooli Energia (Tallinna mnt 30) hoone rekonstrueerimine		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA
	Narva Spordikooli Energia ujula remondi ja fassaadi soojustuse teostamine		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LMA
	Kergejõustiku maneeži ehitamine, I etapp		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA
	Vabaõhu tennisväljakute projekteerimine ja ehitamine Narva Spordikeskuse kõrvale		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid, erasektor	LMA
	Äkkeküla lasketiiru kohandamine laskespordi jaoks		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	SA Narva Linna Arendus, LAÕA
	Siselasketiirus laskmisega tegelemise võimaluste tagamine		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV
	Narva Sõudebaasi hoone 9. boksi rekonstrueerimine (sh projekti korrigeerimine)		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	LMA
	Veebaasi Jõe 3 rekonstrueerimine (sh projekteerimine) ja remont Narva Noorte Meremeeste Klubi jaoks		x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA
	Remondi ja renoveerimise planeerimine ja teostamine spordiasutustes, sh spordikoolides	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	KO, asutused
	Tuleohutuse, algustus- ja elektriseadmete takistamata toimimise tagamine spordiasutustes	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO, asutused
M 2.2: Sporditegevuse toetamine.										
	Saavutusspordi arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, kolmas sektor	KO, spordiasutused
	Linna koolilaste jalgrattasõidu õppe korraldamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KO
	Kooliujumise riikliku programmi toetamiseks tingimuste loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, asutused
	Harrastusspordi arendamisele ning liikumise ja tervisliku eluviisi populariseerimisele suunatud ürituste korraldamine ja läbiviimine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, spordiasutused
	Koolispordi süsteemi arendamine ja koolispordi ürituste mitmekesisuse ja arvu suurendamine tagamaks huvi spordi vastu	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, asutused

	Spordieksponaatide väljapanekute soodustamine spordi edendamiseks ja propageerimiseks	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	asutused
	Veteranide spordi arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, kolmas sektor	KO, spordiasutused
	Eakatele sportimisvõimaluste ja nende kättesaadavuse toetamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, kolmas sektor	KOV, spordiasutused
	Invaspordi arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, kolmas sektor	KO, spordiasutused
	Erivajadustega lastele ja noortele sportimiseks võimaluste loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, riigieelarve, fondid	KOV, spordikoolid ja klubid
	Materiaal-tehniliste tingimuste loomine puuetega inimeste osalemiseks spordielus (sh spetsialiseeritud spordiväljaku ehitamine)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid	LMA, asutused
M 2.3: Noortespordi arendamine.										
	Noortespordi süsteemi arendamine tulevikutalendite potentsiaali rakendamiseks.	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, kolmas sektor	KO, spordiasutused
	Võimekate ja tahtejõuliste noorte leidmine ning nende võimete arendamine plaanipärase süvaspordiõppe käigus	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, riigieelarve, kolmas sektor	spordikoolid ja klubid
	Tegevus- ja õppevõimaluste kättesaadavuse tagamine spordikoolides ja -klubides	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, riigieelarve, kolmas sektor	KOV, spordikoolid ja klubid
	Spordiklubide tegevuse ja ürituste toetamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor, riigieelarve,	KO, spordiklubid
	Spordikoolide tegevuse eripära ja spetsiifiliste suundade ning õppevaldkondade toetamine ja arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, riigieelarve,	KO, spordikoolid
	Spordikoolide ja -klubide tegevuse seire	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve	KO
SE 3: Narvas on soodne pinnas uuenduslike ja loovatel lahendustel põhinevate ettevõtete ja algatuste arenguks, linnaruum toetab loovust, tervislikke eluviise ja ökoloogilist tasakaalu.										
M 3.1: Loomemajanduse arendamine.										
	Loovnimeste loomingu säilitamise ja eksponeerimise soodustamine	x	x	x	x	x	x	x	KM, linnaelarve, fondid, erasektor	KOV, kultuuriasutused
	Kvaliteetsete loometingimuste tagamine loovnimestele (sh loovtöökodade võimaldamine kunstnike jaoks)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, kultuuriasutused
	Loomemajandusalase teadlikkuse tõstmine noorte, loovisikute ja teiste valdkondade ettevõtjate hulgas	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, kultuuriasutused
	Loomemajanduse majandusliku potentsiaali kaardistamine Narvas, sh kultuuripealinna majandusliku mõju kaardistamine			x		x		x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, kultuuriasutused
	Loomeettevõtluse propageerimine läbi häkatonide, töötubade, laatade ja koolituste korraldamise ja toetamise	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, kultuuriasutused
	Loomeettevõtete arengu toetamine läbi inkubatsioonivõimaluste, rahvusvahelistumise ja koolitusprogrammide toetamise	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, LAÕA, kultuuriasutused
	Soodsate tingimuste loomine eraalgatusel põhinevate ja erasektori poolt elluviidavate kultuurisündmuste ja –projektide toimimiseks	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve,	KOV, KO
	Noorte loomeettevõtluse soodustamine õpilasfirmade kaudu	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid	asutused
	Filmi- ja meediakunsti arengu ja populariseerimise soodustamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, kultuuriasutused
	Uute tehnoloogiate, digitaalsete võimaluste ja multimeedia kasutuse soodustamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaelarve, fondid,	KOV, kultuuriasutused

	loovtegevuse konkurentsieelse suurendamiseks									kolmas sektor	
M 3.2: Linnaruumi arendamine.											
	Kaasfinantseerimise tagamine investeringute tegemiseks kultuuri- ja spordivaldkonna infrastruktuuri objektide ehitamiseks ja renoveerimiseks	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Projekt „Narva kindluse väljaarendamine kindlusarhitektuuri ajalugu tutvustavaks rahvusvaheliseks külastuskeskkonnaks”	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	SA Narva Muuseum
	Infrastruktuuri parendamine kultuuri- ja spordiürituste korraldamiseks	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LMA
	Äkkeküla ujulaga spordi- ja tervisekeskuse ehitamine (sh detailplaneering, projekteerimine)	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	SA Narva Linna Arendus, LAÕA
	Ekstreempargi projekteerimine ja ehitamine (Äkkeküla spordi- ja vabaajakeskuse kõrval)		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	SA Narva Linna Arendus, ALPA, LMA
	Skeitpargi projekteerimine ja ehitamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	ALPA, LMA
	Narva veekeskuse projekteerimine ja ehitamine		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	ALPA, LAÕA
	Narva piirkondliku spordi-, tervise- ja rehabilitatsiooni keskuse projekteerimine ja ehitamine		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	ALPA, LMA
	Lauluväljaku planeerimine ja ehitamine		x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	ALPA
	Vanade ja tühjana seisvate tööstus- ja militaarhoonete kohandamine võimalikeks loomekeskusteks, residentuurideks, koostöötamise paikadeks või teisteks tegevuskeskusteks.	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, riigieelarve, fondid, erasektor	KOV, eraettevõtjad
	Tühermaade heakorrastamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	ALPA, LMA
	Avaliku ruumi rikastamine kunstiga (sh tänavakunsti kultuuri toetamine ja art-objektide loomine)	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, erasektor	KOV, eraettevõtjad, kolmas sektor
	EV100-le pühendatud avaliku pargi arendamine	x	x	x						Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, asutused
	Kultuuri- ja spordiasutuste kõrval asuvate territooriumide heakorrastamine ning infrastruktuuri arendamine kasuliku vaba aja veetmise võimaldamiseks, kultuuri ja spordi tarbimiseks	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA, asutused
	Investeeringud uutesse spordirajatistesse ning uute spordi- ja treeninguplatside ehitamine erinevates linnaosades ja olemasolevate toetamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LMA
	Võimaluste ja tingimuste loomine ja laiendamine harjutamiseks linna haljasaladel (Joaorg, Äkkeküla)	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, SA Narva Linna Arendus, LAÕA
	Jalgrattateede projekteerimine ja ehitamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	LAÕA, ALPA
	Narva linna spordi- ja mänguväljakute (sh välipalliväljakud) projekteerimine, ehitamine, ehitamise toetamine (vastavalt korrale),	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA, ALPA
	Parklate kultuuri- ja sporditegevuseks kohandamine ja arendamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid	LMA, ALPA
	Suvilakooperatiivide ning paadigaraažide kultuuri arendamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, võimalusel fondid, kolmas sektor	KOV, kolmas sektor
	Jalgrattaparklate loomine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	LAÕA, ALPA
	Väikevormide loomise toetamine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	
SE 4: Narva on hinnatud ja tunnustatud sihtkoht nii sise- kui ka väliskülalistele.											
M 4.1: Turismiteenuste arendamine.											
	Ürituste haridusliku sisu ja ürituste atraktiivsuse taseme tõstmine	x	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused

	Turismifirmadega koostöö arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV, LAÕA, turismifirmad
	Koostöös Ida-Viru Ettevõtluskeskusega Ida-Viru Turismiklastris osalemine ning Narva turismitoodete ja teenuste arendamine.	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	LAÕA
	Koostöös turismiteenuste pakkujatega Narvas ja naabruses majutus- ja toitlustuskohtade arvu kasvu ning turismivaldkonnas teenusevaliteedi paranemise soodustatavate tegevuste elluviimine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	LAÕA
M 4.2: Turundus- ja kommunikatsioonitegevuste elluviimine										
	Koostöös kultuuriasutuste ja kultuurisündmuste korraldajatega Narva kultuuritegevuste ja maineürituste sidumine linna tutvustamisega (Eestis ja rahvusvaheliselt).	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, asutused
	Narva maine tõstmiseks vajalike uuringute läbiviimine, regiooni atraktiivsuse meedias (Eestis ja Euroopas) tutvustamine ning infolaatadel ja turismimesseidel osalemine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, LAÕA
	Narva linna visuaalse identiteedi uuendamine ning vastavalt ka turunduskanalite ja –materjalide uuendamine ning reklaamtoodete-suveeniiride kontseptsiooni väljaarendamine ning elluviimine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA
	Linna tutvustavate turundusmaterjalide loomine vastavalt uuele visuaalsele identiteedile: fotopangad, promovideod ja trükised	x	x	x		x	x		Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA
	Kaasaegsete infotehnoloogiate kasutamine linna vaatamisväärsuste tutvustamisel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, LAÕA
	Kultuuri ja spordi valdkondade arvestamine Narva linna brändi arutamisel ja loomisel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve	KOV
	Euroopa kultuuripealinna kandidaadina ja valituks osutudes kultuuripealinnana üleeuroopalise turundus- ja kommunikatsiooni elluviimine tiitliga kaasneva turismipotentsiaali maksimaalseks kasutamiseks	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV
SE 5: Narva kultuurielu on avatud ja rahvusvaheline ning see põhineb tugeval koostöövõrgustikul.										
M 5.1: Kultuurikoostöö arendamine Eestis ja rahvusvaheliselt										
	Tippspordi ürituste ja tippaseme kultuurisündmuste korraldamine, mis on kantud rahvusvahelisse kalendrisse, võimalusel uute tippaseme sündmuste loomine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KO, spordiasutused
	Osalemine riiklikes ja rahvusvahelistes liitudes ja koostöövõrkudes	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, asutused
	Partnerlinnadega suhete arendamine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, asutused, MTÜ
	Rahvusvaheliste noortekohtumiste korraldamine partner- ja sõpruslinnade kaasamisel	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, asutused, MTÜ
	Ida-Viru kultuuriklastri ja spordiklastri loomises ja käivitamises osalemine	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KO, MTÜd
	Piirkondadevahelist ja rahvusvahelist koostööd arendavate ühisürituste korraldamine (sh piiriülene koostöö)	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid	KOV, asutused
	Rahvusvaheliste filmiprojektide Narvasse tuleku soodustamine ja liitumine Viru Filmifondiga.	x	x	x	x	x	x	x	Linnaeelarve, fondid, kolmas sektor	KOV, eraettevõtjad, kolmas sektor

* Eeldatakse, et tegevuskava elluviimiseks vajalik linnaeelarveliste vahendite maht (v.a. Euroopa Kultuuripealinna 2024 tegevused) moodustab 30-35% linnaeelarvest, arvestades lisaks fondide vähemalt 80-protsendilist rahalist toetust investeerimis- ja teiste projektide teostamiseks.